

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5741

เรื่อง	การควบคุมการใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในลำไยตามมาตรฐานสินค้าเกษตร
ผู้เรียบเรียง	นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์ นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ	ตุลาคม 2568

“ลำไย” หนึ่งในผลไม้ซึ่งเป็นพืชศักยภาพส่งออกของไทย นิยมปลูกทางภาคเหนือ เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศเหมาะสม แต่ปัจจุบันเกษตรกรมีการนำสารโพแทสเซียมคลอเรตเข้ามาช่วยกระตุ้นให้ต้นลำไยออกดอกได้โดยไม่ต้องพึ่งพาสภาพอากาศที่หนาวเย็น จึงทำให้มีการขยายพื้นที่ปลูกลำไยได้เกือบทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะในภาคตะวันออกที่จังหวัดจันทบุรี อีกทั้งลำไยเป็นผลไม้ที่มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูง ในลักษณะผลสด จึงได้มีการบูรณาการกรมก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อพอกสีผิวทำให้เปลือกของผลลำไยมีสีเหลืองสวยงามและสามารถยืดอายุหลังการเก็บเกี่ยวได้ 4-6 สัปดาห์ ที่อุณหภูมิ 0-2 องศาเซลเซียส ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร ได้กำหนดให้มีปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในเนื้อลำไยได้ไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (mg/kg)

สำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรไปนอกราชอาณาจักรโดยเฉพาะผักและผลไม้สด ปัจจุบันประเทศผู้นำเข้าได้ตระหนักถึงความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) มากขึ้น ซึ่งนอกจากจะต้องเป็นสินค้านำเข้าที่มีคุณภาพแล้วยังมีการกำหนดกฎระเบียบหรือเงื่อนไขการนำเข้า โดยเฉพาะการนำลำไยเข้าไปจีน จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับสินค้าผลไม้เมืองร้อนที่ส่งออกจากไทยไปจีนที่ได้ลงนามเมื่อปี 2547 ซึ่งพิธีสารฉบับนี้ครอบคลุมการส่งออกผลไม้ 5 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ และมังคุด โดยผลไม้ที่จะส่งออกต้องมาจากสวนและโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ต้องปลอดจากศัตรูพืชควบคุม ไม่มียาฆ่าแมลง และสารตกค้างต้องไม่เกินค่ามาตรฐานตามกฎหมายและกฎระเบียบของจีน ระบบควบคุมการส่งออกลำไยสดไปจีนจึงเป็นระบบควบคุมที่ครอบคลุมตั้งแต่การจดทะเบียนผู้ส่งออก การตรวจสอบรับรองแหล่งผลิตลำไย การรับรองโรงคัดบรรจุและโรงรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช การตรวจสอบและออกใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) และสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) เพื่อรับรองสินค้าลำไยก่อนการส่งออก กล่องบรรจุภัณฑ์ต้องระบุหมายเลขสวน หมายเลขสถานที่บรรจุหีบห่อ และหมายเลขผู้ส่งออก เพื่อเป็นข้อมูลการตรวจสอบย้อนกลับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร มีการตรวจติดตามระบบควบคุมการส่งออกลำไยสด และการตรวจติดตามกรณีมีการแจ้งเตือนด้านความปลอดภัยอาหารจากประเทศคู่ค้า โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507

ทั้งนี้ ช่วงต้นเดือนสิงหาคม 2568 ได้มีกรณีจีนส่งกลับลำไยของไทยจำนวนหนึ่งเนื่องจากตรวจพบสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์หรือกำมะถันเกินค่ามาตรฐาน 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งจากข่าวของสื่อมวลชนได้นำเสนอว่าหลังจากจีนปรับเปลี่ยนวิธีตรวจหาสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ตกค้างในลำไย จากเดิมตรวจเฉพาะเนื้อมาเป็นการตรวจทั้งผลรวมเปลือกและเนื้อลำไย ซึ่งวิธีการตรวจแบบนี้สร้างความเสี่ยงสูง เพราะสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ส่วนใหญ่ตกค้างอยู่ที่เปลือก ทำให้ผลการตรวจมีโอกาสเกินค่ามาตรฐาน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงมาตรการดังกล่าวเกิดขึ้นกะทันหัน ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกลำไยภาคตะวันออก ลังรับซื้อ และผู้ประกอบการส่งออกลำไยมีความกังวลว่าอาจสร้างความเสียหายหากไม่สามารถส่งออกได้ ต่อประเด็นปัญหานี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นางสาวณัฐธิดา บัวเผื่อน พรรคประชาชน ได้ตั้งกระทู้ถามสดด้วยวาจา ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2568 ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่ารัฐบาลมีแนวทางแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

นายอรรถกร ศิริลัทธยากร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ตอบกระทู้ถามสดด้วยวาจาว่าปัญหานี้น่ากังวล โดยเฉพาะลำไยจากจีนทบุรีซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญ แม้ลำไยภาคตะวันออกจะมีคุณภาพดี แต่หากทางการจีนตรวจทั้งผลย่อมมีโอกาสที่ค่าซัลเฟอร์ไดออกไซด์จะเกินค่ามาตรฐาน ทั้งนี้ ยังไม่มีหนังสือราชการยืนยันการเปลี่ยนแปลงวิธีตรวจ แต่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเร่งหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับผลกระทบหากมีมาตรการดังกล่าวเกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญที่สุดจะต้องมีการเจรจาระหว่างสองประเทศเพื่อหาทางออกที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่าย โดยรัฐบาลพร้อมทำงานร่วมกับเกษตรกรผู้ประกอบการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่เพื่อให้ผลผลิตลำไยไทยสามารถส่งออกได้อย่างต่อเนื่องพร้อมเร่งประสานงานเพื่อขอผ่อนผันมาตรการใหม่ในฤดูกาลนี้ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรชาวสวนลำไยผู้ประกอบการผลิต ตลอดจนผู้ส่งออกต้องมีการรักษาผลผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบการควบคุมการใช้สารเคมีในลำไยอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้กระทบต่อความเชื่อมั่นของตลาดและรักษาความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. (ตุลาคม 2563). **คู่มือการสู่มลพิษเพื่อวิเคราะห์สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (ฉบับพกพา)**. สืบค้น 4 กันยายน 2568 จาก <https://www.doa.go.th/psco/wp-content/uploads/2020/06/คู่มือ-การสู่มลพิษเก็บมลพิษ.pdf>
- เกรียงไกร สุภโตะชะ. (มิถุนายน 2562). **ระบบควบคุมการส่งออกมลพิษไปสาธารณรัฐประชาชนจีน**. สืบค้น 8 กันยายน 2568 จาก <https://www.doa.go.th/psco/wp-content/uploads/2020/06/ระบบควบคุมการส่งออกมลพิษ-Sep-2019.pdf>
- จีนตรวจเข้มมลพิษตะวันออก พบซัลเฟอร์ดีออกไซด์เกินกว่า 10 เท่าคั้ง 7 บาท/กก.. (20 สิงหาคม 2568). **ประชาชาติธุรกิจออนไลน์**. สืบค้น 8 กันยายน 2568 จาก <https://www.prachachat.net/local-economy/news-1868238>
- “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืชเป็นพืชควบคุมเฉพาะ พ.ศ. 2556” (14 พฤศจิกายน 2556). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 130 ตอนพิเศษ 158 ง, น. 12.
- “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร หลักปฏิบัติสำหรับกระบวนการผลิตไม้สดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551” (19 พฤศจิกายน 2558). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 132 ตอนพิเศษ 302 ง, น. 6.
- “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : มลพิษ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551” (18 มีนาคม 2567). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 141 ตอนพิเศษ 78 ง, น. 6.
- “รมว.เกษตรฯ” เตรียมเจรจาจีน รับมือมาตรการสู่มลพิษตรวจสารซัลเฟอร์มลพิษไทย. (21 สิงหาคม 2568). **เดลินิวส์ออนไลน์**. สืบค้น 3 กันยายน 2568 จาก <https://www.dailynews.co.th/news/5038526/>
- สส.จันทบุรี ปชช. ท้วงปัญหาส่งออกมลพิษ หลังจีนเปลี่ยนกฎตรวจสอบสารตกค้าง ด้าน รมว.เกษตรฯ รับกังวลเร่งเจรจากับทางออก**. (21 สิงหาคม 2568). สืบค้น 9 กันยายน 2568 จาก <https://tpchannel.org/news/30841>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (24 ตุลาคม 2566). **พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551**. สืบค้น 4 กันยายน 2568 จาก <https://searchlaw.ocs.go.th/council-of-state/#/public/doc/aDVWc0RsVHh4UnZHbnR3c2FlVUN5UT09>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (21 สิงหาคม 2568). **บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 26 ปีที่ 3 ครั้งที่ 15 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 21 สิงหาคม พุทธศักราช 2568 ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร อาคารรัฐสภา**. สืบค้น 9 กันยายน 2568 จาก https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll.php